

JAAERVERSLAG

2023

Waterbei

Foto: Paul Mellens / OldambtNu.nl

De Kunstraad Groningen, opgericht in 2006, is het onafhankelijk adviesorgaan van de gemeente én de provincie Groningen op het gebied van kunst en cultuur. Daarmee is zij uniek in Nederland. De Kunstraad heeft als doel om het culturele klimaat in Groningen te versterken. Dit doet zij enerzijds door de gemeente en de provincie gevraagd en ongevraagd te adviseren over het kunst- en cultuurbeleid en anderzijds door het verstrekken van incidentele subsidies namens beide overheden. De Kunstraad Groningen is een zelfstandige stichting met een kleine vaste bezetting en een breed netwerk aan inhoudelijk adviseurs daar omheen.

Coverfoto:
Grasnapolsky
(Thomas Azier &
Noordpool Orkest)
Foto: Jelmer de Haas

GEACHTE LEZER,

Met genoegen presenteren wij u het jaarverslag 2023 van de Kunstraad Groningen.

Het afgelopen jaar is niet zomaar aan ons voorbijgegaan. We hebben te maken gehad met een nieuw bestuur in stad en provincie, wat toch spannend blijft voor de culturele sector. Zij zijn voortvarend van start gegaan en wij zitten goed aan tafel bij het bestuur. De uitkomst van de landelijke verkiezingen heeft in de culturele sector een tsunami aan gevoelens losgemaakt. Net als in vele delen van Nederland moeten we ons binnen Groningen hard blijven maken voor de toekomst van kunst en cultuur. De Kunstraad ziet voor zichzelf daarin een belangrijke faciliterende en verbindende rol.

Het jaar 2023 heeft binnen het kantoor van de Kunstraad organisatorisch rust gebracht. Van daaruit hebben we meer focus gelegd op het verkennen van wat er speelt binnen het culturele veld. We horen een roep om meer ruimte en vertrouwen, om goede ondersteuning, betere samenwerking en een bredere visie. De passie en de veerkracht van de sector is een mooie basis om verder te verbinden, waarbij we ervaren dat iedereen wil bijdragen aan een cultureel sterk Groningen.

De resultaten en inspanningen van de diverse werkzaamheden staan in dit jaarverslag beschreven. We hopen hiermee een helder beeld te geven.

Al met al kijken we goed terug op het afgelopen jaar en werken we vol energie en met vertrouwen verder aan de bloei van kunst en cultuur in onze prachtige stad en provincie.

Met vriendelijke groet,

Kunstraad Groningen

ShELFISH
(project Life & Times)
Foto: Niels Knelis

/1 SUBSIDIES

Incidentenbudget

Het Incidentenbudget is bestemd voor professionele kunstprojecten in de gemeente of provincie Groningen. De artistieke kwaliteit van de aanvraag staat centraal. Verder wordt bekeken of het project een aanvulling is op het bestaande aanbod en maatschappelijke relevantie heeft. Het budget is in vier rondes uitgegeven en de aanvragen werden beoordeeld door preadviseurs, gekoppeld aan een bepaald thema of discipline.

Hoogte en besteding

In 2021 en 2022 werd het Incidentenbudget substantieel verhoogd door de provincie Groningen om de financiële gevolgen van het wegvallen van de publieksinkomsten door de coronarestricties op te vangen. Het totale budget werd daarmee verdubbeld. In 2023 verhoogde de gemeente Groningen het reguliere budget met €300.000. Hierdoor kwam het totale budget op €849.600. Het beschikbare budget ging daarmee omlaag, maar was alsnog 60% hoger dan vóór de coronajaren. Het aan te vragen bedrag ging terug naar maximaal 1/3 (in plaats van 2/3) van de noodzakelijke kosten.

Het totaal aantal aanvragen bleef nagenoeg gelijk ten opzichte van 2022 (123 aanvragen in 2023 versus 122 in 2022). In totaal werden 83 aanvragen toegekend.

Graag verwijzen wij u naar de infographic achterin dit document.

House of Design

Foto: Bram Vermeulen

Opvallende zaken

- De meest gehonoreerde aanvragen kwamen uit de discipline 'theater, gevolgd door 'klassieke muziek en 'multidisciplinair' (24, 22 en 19 aanvragen).
- De grootste stijging in het aantal aanvragen zagen we dit jaar terug binnen de discipline 'dans' (5 t.o.v. 0 aanvragen in 2022), waarbij vier projecten een toekenning kregen.
- Ook binnen de discipline 'letteren' ontvingen we vijf aanvragen in 2023 en geen in 2022. Hiervan werd maar één project toegekend. Samen met Stichting Noordwoord, in de rol van Cultuurpijler Letteren, hebben we mogelijke oorzaken verkend. Een deel is waarschijnlijk toe te dichten aan de subsidiecriteria; een boek wordt bijvoorbeeld niet gesubsidieerd. Daarnaast vermoeden we onbekendheid van de subsidiemogelijkheden bij de aanvragers.
- Het aantal afwijzingen is gestegen van 23% in 2022 naar 40% in 2023. Niet verwonderlijk bij een 30% daling van het totaal beschikbare budget.
- Het gemiddeld toegekende bedrag is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022 maar fors hoger dan voor de coronajaren (10.271 in 2023 vs 7.577 euro in 2020). Dit is mogelijk te verklaren door de stijgende kosten en hogere personele lasten (fair pay).

Evaluatie

Het Incidentenbudget kent al vele jaren zijn huidige vorm en we onderkennen een aantal knelpunten. Zijn de doelstellingen helder en sluiten ze nog aan bij de behoeftes van het culturele veld? Worden de juiste type aanvragen gesubsidieerd uit het budget? Hoe kiezen we bij overvraging van het budget? Daarnaast vragen nieuwe aanvragers meer ondersteuning dan we nu bieden.

Eind 2023 zijn we daarom een evaluatie gestart samen met voorheen-, huidige- en -potentiële aanvragers om scherp te krijgen wat er speelt. Ook hebben we de Kunstraad-adviseurs betrokken. De evaluatie loopt door in 2024 en resulteert in een advies aan de overheden voor herziening van dit budget.

Eén van de knelpunten is in 2023 al gedeeltelijk opgepakt. Het blijkt voor (nieuwe) aanvragers vaak lastig een goede aanvraag te schrijven. We begeleiden deze aanvragers naar het KultuurLoket (onderdeel van VRIJDAG) en volgen de ontwikkeling op afstand.

Graag verwijzen wij u naar de infographic achterin dit document.

Orgelbudget

Groningen is een provincie die zich onderscheidt als orgelcentrum, met de stad Groningen als middelpunt. De overvloed aan historische en goed bewaarde orgels, zowel in de stad als in de provincie, vormt een wereldwijd uniek en waardevol cultureel erfgoed. De Kunstraad heeft als onafhankelijke instantie de verantwoordelijkheid gekregen over het zogenaamde 'orgelbudget' van €22.000. Dit budget is specifiek bedoeld om de bespeling van de orgels in de stad Groningen te bevorderen en onder de aandacht van het publiek te brengen.

Het budget werd net als andere jaren toegekend aan de Stichting Groningen Orgelstad voor hun jaarprogramma inclusief het Schnitger Festival.

Amateurkunst

De Plusregeling amateurkunst is een aanvulling op de gemeentelijke Basisregeling amateurkunst (BAK) voor de ondersteuning van amateurkunstverenigingen. De Plusregeling is bedoeld voor amateurkunstenaars in de gemeente Groningen die een project willen uitvoeren gericht op samenwerking en/of deskundigheidsbevordering, zoals scholing, workshops en trainingen. De Kunstraad beoordeelt en verleent deze subsidies namens de gemeente Groningen. De provincie kent een eigen regeling voor amateurkunst: het provinciaal incidenteel cultuurbudget.

De advisering over de aanvragen loopt parallel met de subsidierondes en procedure voor aanvragen professionele kunsten. Het reguliere jaarlijkse budget van €85.000 is ook voor 2023 opgehoogd naar €125.000. Dit budget diende voor een extra impuls aan de amateurkunst tijdens en na de coronaperiode.

Opvallende zaken:

- Het aantal aanvragen is licht gedaald ten opzichte van het jaar ervoor (van 54 in 2022 naar 50 in 2023). Het aantal toekenningen is gelijk gebleven met 41 aanvragen.
- Ondanks de daling van het aantal aanvragen, is het totaal aangevraagde bedrag gestegen met 7%: van €159.063 in 2022 naar €170.047 in 2023.
- Zoals ieder jaar kwam het overgrote deel van de aanvragen vanuit de sector klassieke muziek. Ruim de helft van het budget (57%) werd toegekend aan deze discipline, gevolgd door theater (18%). Binnen de categorie 'film' is in 2023 geen aanvraag ingediend.

Graag verwijzen wij u naar de infographic achterin dit document.

St Abdijconcerten

Foto: J vd Meer

/2 EXTRA TAKEN

Permanente Professionele Ontwikkeling (PPO)

De aanvulling op de PPO-regeling die Platform ACCT, provincie Groningen en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap tijdens de coronaperiode in het leven riepen, kreeg een vervolg. Het doel van de regeling is het behouden van ZZP'ers binnen de culturele sector én hen uitdagen zich blijvend te scholen en te ontwikkelen. Vanuit deze subsidie kon de bijdrage van Platform ACCT aangevuld worden tot maximaal 90% van de totale kosten, tot een maximum van €3.600 per jaar.

De provincie Groningen stelde €45.580 beschikbaar, hetgeen nog over was vanuit het eerdere budget. Daarnaast stelde de gemeente Groningen €37.736 beschikbaar.

De criteria waren grotendeels gelijk, op twee verschillen na. De gemeente stelde als voorwaarde dat de ZZP'er in de gemeente Groningen woonachtig moest zijn en de opleiding diende in 2023 plaats te vinden. De provincie hanteerde geen criterium over de uitvoeringsdatum en de ZZP'ers mochten uit de hele provincie afkomstig zijn.

Net als in de eerdere jaren werd voor zeer uiteenlopende activiteiten subsidie aangevraagd. In totaal werden 73 aanvragen toegekend en daarmee werd het volledige budget benut.

Hoogte bedrag	Aanvragen	Toegekend
Tot 250 euro	12	€1.985
251 - 500 euro	17	€6.003
501 - 1.000 euro	13	€8.522
1.001 - 1.500 euro	13	€16.098
1.501 - 3.600 euro	18	€46.898
Totaal	73	€79.506

Roeg Klassiek
Foto: Stella Dekker

Snelloket Cultuur

Eind 2023 ging de snelle, laagdrempelige subsidieregeling 'Snelloket Cultuur' van start, gefinancierd door de gemeente Groningen. De regeling leek op de snelloket-regeling die tijdens de coronaperiode erg succesvol was. De regeling was bedoeld om jonge podiumkunstenaars, makers en ZZP'ers uit Groningen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met het aanvragen van subsidie. De bijdrage was €2.500 of €5.000 en men kon tot 100% van de kosten aanvragen.

Uiteindelijk kwamen er 2 subsidierondes. De eerste was dusdanig succesvol, dat de gemeente een 2e ronde mogelijk maakte met een totaalbedrag van €91.500. De aanvragen werden behandeld op volgorde van binnenkomst. Helaas voldeden niet alle ingediende aanvragen aan de gestelde criteria. Uiteindelijk werden van de 47 aanvragen 24 gehonoreerd. Het succes van de regeling was wel helder: het budget was in beide rondes binnen een half uur op.

Cultuurnota

In 2023 vroeg het vormgeven van het adviesproces voor de meerjarige cultuursubsidies (cultuurnota's) 2025-2028 veel aandacht. Hierbij streefden we naar transparantie, het scherp krijgen van de opdracht en criteria en onafhankelijkheid in het advies. Daarbij vroegen we ons geregeld af hoe we het simpeler konden maken voor de aanvragers. Het proces heeft vorm gekregen met input vanuit potentiële aanvragers, inhoudelijk adviseurs (o.a. vanuit de vorige cultuurnotaperiode), ervaringen uit de rest van Nederland rondom een soortgelijk adviestraject en de beide Groningse overheden. Vanuit sollicitatierondes is een integrale commissie samengesteld van 9 adviseurs. Daarnaast zijn 18 inhoudelijk preadviseurs aangetrokken met stevige kennis van een bepaalde discipline, vaak gecombineerd met kennis van het Groningse culturele landschap, maar ook vanuit andere delen van het land om te zorgen voor een frisse blik.

Op 16 december 2023 is de regeling opengesteld. De advisering vindt plaats in 2024.

/3 ACTIVITEITEN

Dialogosessies

Op 28 maart en 18 april heeft de Kunstraad dialoogavonden 'Vernieuwing cultuurstelsel vanuit Gronings perspectief' georganiseerd. Op deze twee avonden zijn we met elkaar in gesprek gegaan over wat er leeft en wat het beeld is bij de toekomst van cultureel Groningen. We mochten in totaal bijna 120 deelnemers verwelkomen, die elk een deel van het Groningse culturele veld vertegenwoordigden. Hieruit ontstonden de contouren van een Gronings geluid waarmee we ons willen mengen in de lokale én landelijke discussie. De uitkomsten hebben we omgezet in adviezen richting gemeente en provincie en concrete acties voor ons als Kunstraad.

Vanuit de open dialoogbijeenkomsten kwamen drie belangrijke lijnen naar voren:

1. Geef ruimte en vertrouwen en pas dit toe bij een nieuwe invulling van het subsidiestelsel. Maak ruimte voor vernieuwing, jonge makers en nieuwe kunstvormen. Werk vanuit vertrouwen, heb lef en durf onderscheid en keuzes te maken.
2. Collab: werk samen, stimuleer samenwerking en heb ook voor het culturele veld. Ga in contact en zorg voor verbinding.
3. Ondersteun en faciliteer: zorg voor helderheid in rollen, taken en verantwoordelijkheid van de ondersteunende partijen (overheden, steuninstellingen, kernvoorzieningen, kunstraad en cultuurpijlers).

In navolging hierop is in 2023 een aantal zaken in gang gezet:

- Brandbrief richting gemeente en provincie met daarin een dringende oproep om te zorgen voor voldoende financiering, gezien de huidige economische ontwikkelingen (zoals inflatie, hoge energiekosten en een krappe arbeidsmarkt gecombineerd met o.a. het aanscherpen van de fair practice code).
- Het overbrengen van het 'Groningse geluid' bij de Raad voor Cultuur, als input voor hun zoektocht naar vernieuwing van het cultuurbestel.
- Het onderzoeken van de mogelijkheid van een laagdrempelige 'snel geld'-regeling.
- De Kunstraad wil een aanjagersrol pakken bij het kritisch onder de loep nemen van het gehele subsidiestelsel, waarbij ruimte en vertrouwen belangrijke ingrediënten voor vernieuwing zijn. We zijn in 2023 gestart met de evaluatie van het incidentenbudget.

'Groningen is prachtig. Maar ook kwetsbaar. Hier is veel mogelijk én veel nodig. Dit vraagt om de juiste samenwerking, de juiste middelen en de juiste ondersteuning. Dit vraagt om een helder Gronings geluid waar niemand omheen kan.'

Monitoring

Doordat de cultuurnota voor de deur staat, is gekozen om in 2023 met slechts drie instellingen een monitoringsgesprek te voeren. Het is de ambitie om voor de periode 2024 – 2027 alle meerjarig gesubsidieerde instellingen te volgen, dit goed voor te bereiden en te volgen. We kiezen voor de vorm van instellings- of voorstellingsbezoek en daarnaast voor 'ontwikkelgesprekken', waarbij het advies in de cultuurnota als leidraad dient.

Workshops

Samen met Cultuur+Ondernemen heeft de Kunstraad een viertal workshops georganiseerd in Groningen. Deelnemers leerden onder andere over: cultureel ondernemerschap, financiële planning en de governance code cultuur. De laatste workshop ging over financiering van een plan of project. De animo voor de workshops was groot is we voldeden hiermee duidelijk in een behoefte. over financiering van een plan of project.

Bijeenkomsten

Naast dat we zelf een aantal bijeenkomsten organiseerden, stond 2023 in het teken van het bezoeken en een bijdrage leveren aan evenementen van anderen. Zo bezochten we vanuit de Kunstraad onder meer bijeenkomsten rondom fair pay, veilig op de werkvloer en het aanspreken van nieuw publiek. De link met de landelijke politiek legden we door in te stappen bij de Raad voor Cultuur rondom het nieuwe subsidiestelsel vanaf 2029.

Communicatie

Om onze communicatie naar buiten toe te verbeteren, hebben we onze website volledig vernieuwd, zijn alle teksten herzien, is de navigatie versimpeld en de uitstraling veel toegankelijker en eigentijdser geworden. Stap voor stap breiden we de inhoud verder uit, met steeds meer informatie en linkjes naar andere partijen. Belangrijke nieuwsitems kwamen ook terug in onze nieuwsbrief. Nieuw is de rubriek 'het verhaal achter de vraag' hetgeen vertelt wat een subsidie voor iemand teweeg kan brengen.

/4 SAMENSTELLING

Bestuur

Het bestuur van de Kunstraad Groningen bestond op 1 januari 2023 uit voorzitter André Arends en bestuursleden Johan Kolsteeg (vice-voorzitter) en Bram Verhave. Vanwege het verstrijken van de zittingstermijn verliet André het bestuur en volgde Irene Louwrier hem op als voorzitter. In april trad Nina Thunissen toe als nieuw lid.

In 2023 kwam het bestuur zes keer bij elkaar voor een bestuursvergadering. In augustus werd een heidag georganiseerd samen met het bureau over de toekomst van de Kunstraad.

Irene Louwrier
Voorzitter

Nina Thunissen
Algemeen lid

Bram Verhave
Penningmeester

Johan Kolsteeg
Algemeen lid

Grasnapolsky
(Ballonsculptuur)

Foto: Jelmer de Haas

BUREAU

Het inwerken en begeleiden van een aantal nieuwe mensen binnen het bureau vroeg begin 2023 extra inzet en tijd. Het was in mei de intentie om het directeursstokje over te dragen, maar helaas leverde de werving voor deze functie geen geschikte kandidaat op. Dit kwam voornamelijk door de breedte van de opdracht die er lag, inclusief de naderende cultuurnota-advisering, hetgeen iedere vier jaar een belangrijke taak is voor de Kunstraad. Het bestuur heeft vervolgens de interimdirecteur gevraagd om te blijven en het geheel in goede banen te leiden.

Het bureau van de Kunstraad Groningen bestond in 2023 uit Antje van der Meulen (secretaris), Froukje Numan (office manager), Mara Bosboom (beleidsadviseur/secretaris vanaf 15 februari 2023) en Robine de Koff (directeur a.i.). Voor het archiefwerk ondersteunde Theresia Verkerk het bureau voor 3 uur per 2 weken.

ADVISEURS

Voor het beoordelen van de subsidieaanvragen doet de Kunstraad een beroep op deskundige adviseurs vanuit alle disciplines. De adviseurs zijn niet in dienst bij de Kunstraad maar ontvangen een vacatievergoeding voor hun werkzaamheden.

In 2023 is de vaste kring van adviseurs uitgebreid met een aantal nieuwe adviseurs. Zij kregen een kort opleidingstraject aangeboden en een ervaren adviseur als mentor toegewezen. De eerste aanvragen werden in duo's beoordeeld.

Dialogsessies
Foto: Onbekend

KUNSTRAAD ADVISEURS

- Toos Arends
- Onno Falkena
- Loes Heebink
- Bert Heikema
- Gerdie Klaassen
- Henk Kraayenzank
- Andrea Möller
- Bert Oling
- Ron Overbeek
- Arjo Passchier
- Peter H. Propstra
- Ben Smit
- Eeuwe Zijlstra

De adviseurs die nieuw gestart zijn dit jaar:

- Lisette Derksen
- Julia Hoorman
- Jedidja Smalbil
- Lutske Visser
- Michiel Jansen
- Ria Rottier
- Jan Vermaning

/5 CODES

De Kunstraad past de principes en aanbevelingen van de code Cultural Governance 2019 toe. Voor ons zit dat verweven in de manier waarop we werken. Iets kleins is bijvoorbeeld dat 'toegankelijkheid' is meegenomen als criterium voor de nieuwe website. Een groter item was fair pay. Voor medewerkers volgen we de CAO, maar de adviseursvergoeding was al jaren onveranderd. Na een benchmark hebben we deze tarieven omhooggetrokken naar een passend bedrag. Binnen de adviseurspool streven we naar een afspiegeling van de maatschappij. In 2023 is een aantal jonge adviseurs aangetrokken, waardoor een betere balans in leeftijd is ontstaan. Stap voor stap willen we in de komende jaren meer diversiteit (bv in achtergrond) aanbrengen.

De toepassing van de codes beginnen bij het bestuur. Daarom hebben we ons in 2023 opgegeven voor het ATANA Divers en Inclusief aan de Top-programma. Dit programma heeft tot doel diversiteit in besturen te bevorderen. De bestuursleden van de Kunstraad volgden een training inclusief leiderschap ter voorbereiding op de komst van een trainee (start 1 januari 2024).

Daarmee zijn we er nog niet. Het is een continu openstaan voor een ander geluid, ons bewust zijn van onze vooroordelen en ons best doen om onze blik te verbreden.

BKV
(Tekeningen van Wim Bosch)

Foto: Julia de Jong

/6 FINANCIËN

De Kunstraad sluit het jaar 2023 af met een positief resultaat van €60.359. Dit resultaat is geheel ontstaan door de vrijval van subsidieverplichtingen, oftewel subsidiegelden die wel werden toegekend, maar niet werden gebruikt. Sommige projecten gingen bijvoorbeeld niet door of organisaties hadden minder geld nodig voor een project dan begroot.

Het vrijgevallen bedrag is toegevoegd aan een speciale pot genaamd 'Bestemmingsreserve Subsidiebudget' en komt uiteindelijk weer ten goede aan het culturele veld. De details van de financiën van de Kunstraad zijn terug te vinden in de jaarrekening 2023.

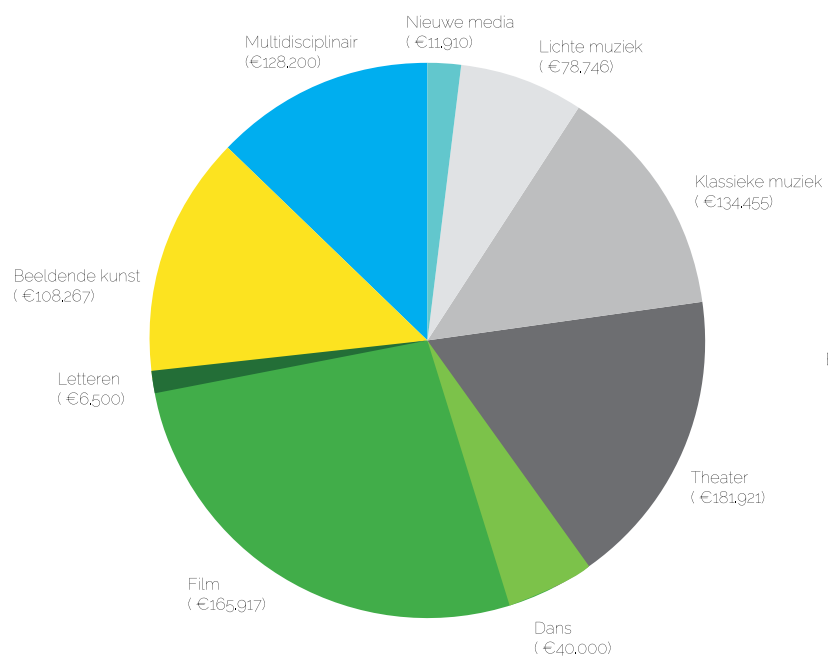

WERC
(Artist Talk)

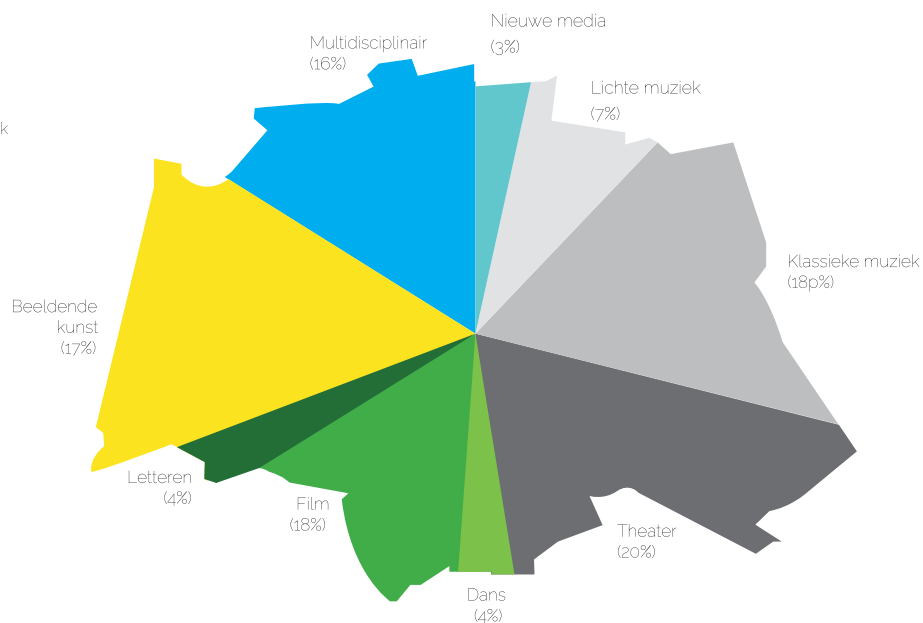
Foto: Nienke Maat

Incidentenbudget	Beschikbaar (gemeente)	Beschikbaar (provincie)	Restant 2022	Beschikbaar (totaal)	Totaal aanvragen	Totaal toegekend	Toegekend bedrag (totaal)	Bedrag (gemiddeld)
2020	264.000	266.000		530.000	118	70	530.410	7.577
2021	253.000	796.000		1.049.600	158	116	1.049.785	9.050
2022	253.000	796.000		1.049.600	122	99	1.016.780	10.271
2023	553.000	266.000	30.000	849.600	123	83	850.782	10.250

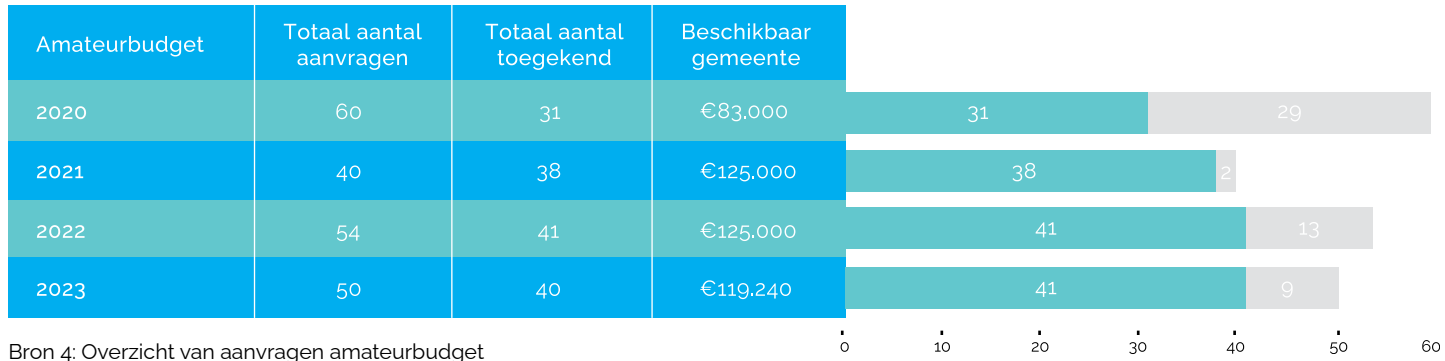
Bron 1: Overzicht incidentenbudget

Bron 2: Toegekende subsidie per discipline (in euro)

Bron 3: Aangevraagde subsidie per discipline (in percentage)

Bron 4: Overzicht van aanvragen amateurbudget

Per discipline	Toegekend 2020	Afgewezen 2020	Toegekend 2021	Afgewezen 2021	Toegekend 2022	Afgewezen 2022	Toegekend 2023	Afgewezen 2023
Lichte muziek	0	2	2	1	2	3	3	1
Klassieke muziek	14	21	20	1	27	7	27	6
Theater	12	3	10	0	6	3	6	1
Film	2	0	3	0	1	0	0	0
Dans	0	0	1	0	2	0	2	0
Multidisciplinair	3	3	2	0	3	0	3	1
Totaal	31	29	38	2	41	13	41	9

Bron 5: Aanvragen amateurbudget per discipline

